

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА**Р І Ш Е Н Н Я****Про затвердження обласної програми
«Екологічні ініціативи Полтавської області на 2025 – 2027 роки»**

Керуючись пунктом 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», з метою залучення широкого кола громадян та активізації їх співпраці з органами місцевого самоврядування, виконавчою владою в напрямку підвищення екологічної свідомості шляхом об'єднання ресурсів та зусиль задля вирішення екологічних питань,

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

1. Затвердити обласну програму «Екологічні ініціативи Полтавської області на 2025 – 2027 роки» (додається на 15 аркушах).
2. Організацію виконання цього рішення покласти на виконавчий апарат обласної ради, структурні підрозділи Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, контроль за його виконанням – на постійні комісії обласної ради з питань: бюджету та управління майном; екології та раціонального природокористування.

Голова обласної ради**Олександр БІЛЕНЬКИЙ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням

сесії обласної ради

восьмого скликання

2024 №

Обласна програма
«Екологічні ініціативи Полтавської області
на 2025 – 2027 роки»

**Паспорт програми
«Екологічні ініціативи Полтавської області на 2025 – 2027 роки»**

1	Ініціатор розроблення Програми	Полтавська обласна рада
2	Розробник Програми	Виконавчий апарат обласної ради
3	Співрозробники Програми	Робоча група з реалізації обласної програми «Екологічні ініціативи Полтавської області на 2025 – 2027 роки»
4	Відповідальний виконавець Програми	Полтавська обласна рада, виконавчий апарат обласної ради
5	Дата, номер і назва розпорядчого документа про підготовку Програми	Протокол засідання робочої групи з супроводу конкурсу екологічних громадських ініціатив Полтавської області від 21 червня 2024 року № 14
6	Номер і назва операційної цілі Стратегії регіонального розвитку Полтавської області, якій відповідає Програма	3.3. Раціональне та екобезпечне господарювання 3.4. Збереження та відтворення якості довкілля
7	Термін реалізації Програми	2025 – 2027 роки
8	Очікуваний обсяг фінансування Програми	Обсяг фінансування Програми визначається щороку в межах наявного фінансового ресурсу обласного та місцевих бюджетів
9	Джерела фінансування: 1) державний бюджет; 2) обласний бюджет; 3) місцеві бюджети (районні, міські, селищні, сільські); 4) інші джерела, не заборонені законодавством	Обласний бюджет, місцеві бюджети, інші джерела фінансування

**Заступник керівника апарату –
керуючий справами виконавчого
апарату обласної ради**

Тамара СИНЯВСЬКА

I. Загальні положення

Обласна програма «Екологічні ініціативи Полтавської області на 2025 – 2027 роки» (далі – Програма) розроблена в контексті вимог проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні"», загальнодержавної екологічної політики України, затвердженої Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 р. № 2697-VIII.

Правовою основою Програми є Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про управління відходами», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про екологічну мережу України», «Про Загальнодержавну програму поводження з токсичними відходами», постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 року № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів», «Стратегія розвитку Полтавської області на період до 2027 року», Бюджетний кодекс України та інші нормативно-правові акти органів місцевого самоврядування, які регулюють питання екологічної політики.

Програма відповідає стратегічній цілі та обраним пріоритетам Стратегії розвитку Полтавської області на період до 2027 року. Зокрема, операційним цілям 3.3. «Раціональне та екобезпечне господарювання» та 3.4. «Збереження та відтворення якості довкілля», реалізація яких сприятиме досягненню стратегічної цілі 3 «Ефективне управління просторовим розвитком, забезпечення балансу екосистем та охорона довкілля». Завдання 3.3.4. «Покращення управління відходами» акцентує увагу на необхідності проведення просвітницької кампанії, спрямованої на підвищення культури поводження з відходами. Завдання 3.4.1. «Формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури населення» наголошує на необхідності підвищення рівня обізнаності мешканців та залучення громадськості до прийняття рішень з питань охорони навколишнього природного середовища.

Відповідно до Концепції «Нова українська школа» однією з учнівських ключових компетентностей є екологічна грамотність, тобто «уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в межах сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини».

Екологічна грамотність є важливою складовою екологічної освіти, що сприяє формуванню у громадян знань, умінь і навичок для розв'язання екологічних проблем, гармонійної взаємодії людини з природою та сталого розвитку суспільства. Вона ґрунтується на принципах системності, безперервності, а також міждисциплінарного підходу, що забезпечує логічне поєднання та поглиблення природничих знань.

Екологічна освіта в Україні функціонує на підставі чинного законодавства про освіту та на основі Національної стратегії розвитку освіти України, схваленої Указом Президента України. Ця стратегія підкреслює важливість розвитку екологічної грамотності серед усіх верств населення, охоплюючи різні вікові, професійні та соціальні групи.

Відповідно до Концепції екологічної освіти України, екологічна освіта повинна бути безперервною і системною, забезпечуючи умови для формування екологічної культури. Вона передбачає єдність формальної та неформальної освіти, орієнтацію на ідею цілісності природи та взаємозв'язок краєзнавства, національного і глобального мислення. Це дозволяє не тільки зрозуміти конкретні екологічні проблеми на різних рівнях, але й виховати в громадян усвідомлене ставлення до навколишнього середовища.

Таким чином, сучасна екологічна освіта є важливим інструментом для формування екологічної грамотності, що дає можливість суспільству ефективно взаємодіяти з природою, зберігати природні ресурси та забезпечувати сталий розвиток для майбутніх поколінь.

У Програмі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

Відходи – будь-які речовини, будь-яка речовина, матеріал або предмет від яких власник позбувається, має намір або зобов'язаний позбутися.

Побутові відходи – змішані та/або роздільно зібрані відходи домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, металу, пластику, деревини, текстилю, пакування, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, медичні та небезпечні відходи, та великогабаритні відходи (матраци, меблі тощо); а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел у разі, коли ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств. Побутові відходи не включають відходи промисловості, сільського і лісового господарства, рибальства та аквакультури, резервуарів для септиків, стічні води та відходи від їх оброблення, включаючи осад стічних вод, транспортні засоби, зняті з експлуатації, відходи будівництва та демонтажу.

Небезпечні відходи – відходи, що мають одну чи більше небезпечних властивостей з Переліку властивостей відходів, які роблять їх небезпечними.

Управління відходами – збирання, перевезення, відновлення (у тому числі сортування) та видалення відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об'єктами видалення відходів.

Збирання відходів – діяльність, пов'язана з вилученням, накопиченням і розміщенням відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах, включаючи сортування відходів з метою їх подальшої утилізації чи видалення.

Зберігання відходів – тимчасове розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах (до їх утилізації чи видалення).

Оброблення (перероблення) відходів – операція відновлення або видалення відходів, включаючи підготовку до них.

Утилізація відходів – використання відходів як вторинних матеріалів чи енергетичних ресурсів.

Роздільне збирання – збирання відходів окремо відповідно до їх виду, характеристики та складу у спосіб, що сприятиме їх подальшому специфічному обробленню.

Об'єкти управління відходами – місця чи об'єкти, що використовуються для збирання, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення відходів.

Екологічна свідомість – відтворення людьми екологічних умов життя та відносин між суспільством і природою у формі екологічних теорій, ідей, уявлень, поглядів, що відображають ставлення до природи.

Екологічна освіта – цілеспрямовано організований, планово і систематично здійснюваний процес засвоєння екологічних знань, умінь і навичок.

Екологічна культура – напрям людської діяльності та мислення, від якого істотним чином залежать природне існування сучасної цивілізації, її сталий розвиток.

III. Мета Програми

Стратегічною метою Програми є залучення широкого кола громадян та активізація їх співпраці з органами місцевого самоврядування, виконавчою владою в напрямку підвищення екологічної свідомості шляхом об'єднання ресурсів та зусиль задля вирішення екологічних питань.

Операційними цілями Програми є:

1. Організація та проведення просвітницьких та інформаційно-консультаційних заходів, як для молоді, так і для дорослого населення Полтавської області, що забезпечить розбудову спільнот активних громадян в усіх районах області.

У межах Програми планується реалізація таких заходів:

- розробка та виготовлення інформаційно-просвітницьких і навчальних матеріалів з питань громадянської партисипації;

- організування та забезпечення проведення просвітницьких інноваційних заходів (включаючи інноваційні практики, зокрема ігрові методи), інформаційно-консультаційних зустрічей, семінарів, презентацій, у т.ч. виїзних, спрямованих на формування екологічно-відповідального ставлення до навколишнього середовища;

- навчання успішним кейсам громадських ініціатив (цільова аудиторія – посадові та службові особи органів місцевого самоврядування всіх рівнів, місцеві громадські активісти);

- проведення публічних дискусій, заходів, навчальних семінарів, тематичних зустрічей, круглих столів з питань управління проектами та впровадження інноваційних практик, зокрема ігрових методів;

- організація та проведення підсумкових заходів та інших активностей.

2. Підтримка громадських ініціатив за рахунок коштів обласного бюджету та бюджетів місцевих рад у співвідношенні 50х50 або більше зі сторони місцевих рад.

3. Сприяння співпраці та розвитку партнерських відносин між територіальними громадами та органами публічної влади.

Формат організації та проведення заходів Програми може коригуватися відповідно до умов воєнного стану або у разі введення додаткових карантинних обмежень. У разі воєнного стану та інших надзвичайних обставин, організація заходів буде здійснюватися з урахуванням вимог безпеки, що можуть включати зміни в форматі (наприклад, перехід на онлайн-формати, обмеження фізичної

присутності учасників) або тимчасову відміну деяких заходів, що можуть становити ризик для учасників.

III. Аналіз поточної ситуації

Небезпечна екологічна ситуація в Україні та світі потребує переходу від антропоцентричної до екоцентричної екологічної свідомості. Проблема формування нового типу свідомості та, відповідно, культури потребує нової парадигми екологічної освіти.

Протягом 2019 – 2024 років мешканці Полтавської області подали 551 проєкт для вирішення місцевих екологічних проблем (2019 рік – 155, 2020 рік – 89, 2021 рік – 121, 2023 рік – 91, 2024 рік – 95), з яких 150 стали переможними (2019 рік – 29, 2020 рік – 49, 2021 рік – 41, 2023 рік – 31, 2024 рік – 31).

Підтримка екологічних ініціатив мешканців області за 4 роки зросла в 1,8 разів. Так, у 2020 році було віддано 29 041 голос, а у 2024 році – 51 234 голоси. У середньому в 2024 році один проєкт отримав 640 голосів підтримки (у 2020 році – 330 голосів на проєкт).

Мешканці Полтавської області визначають місцеві екологічні проблеми і мають ідеї щодо їх вирішення, однак їм бракує знань, умінь та навичок у сфері екології. Через низький рівень екологічної компетентності частка мешканців області, які беруть участь в бюджетному процесі шляхом подання проєктів та проведення відкритого громадського голосування за такі проєкти зростає, але є незначною.

Для ефективного вирішення проблеми необхідне формування високого рівня екологічної освіти як безперервного, комплексного процесу розвитку екологічного світогляду, свідомості та культури всіх верств населення, соціальних груп і суспільства загалом. Світовий досвід показує, що стан збереження навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів та ефективність виробництва знаходяться в прямій залежності від розвитку освіти, зокрема підвищення рівня теоретичних знань та практичних навичок у населення.

Таким чином, формування екологічної свідомості та культури пропонується реалізувати на практиці через організацію і проведення просвітницьких та інформаційно-консультаційних заходів як для молоді, так і для дорослого населення Полтавської області. Проведення таких заходів, у тому числі виїзних, сприятиме розбудові спільнот активних екосвідомих громадян в усіх територіальних громадах Полтавщини.

Ці заходи сприятимуть не тільки підвищенню обізнаності у сфері екології, а й удосконаленню умінь та навичок з ініціювання, популяризації та реалізації місцевих екологічних ініціатив у партнерстві з органами публічного управління.

Критична ситуація, яка склалася в Україні щодо утворення, накопичення, зберігання та утилізації побутових відходів, призводить до подальшого розвитку екологічних загроз.

Особливу небезпеку становить накопичення небезпечних відходів, які містять важкі метали, хімічні сполуки, невластиві природному середовищу. Ці

відходи забруднюють ґрунт та водні ресурси, пригнічують живі організми і рослини, мають токсичний вплив на здоров'я людини.

Люмінесцентні лампи та ртутні термометри містять ртуть, яка є токсичною, особливо при вдиханні її парів, і накопичується в організмі, діючи як нейротоксин. Відпрацьовані батарейки містять важкі метали, лужний електроліт та інші хімічні сполуки, які забруднюють водні джерела, ґрунт і завдають шкоди здоров'ю.

Зазначений перелік небезпечних відходів не є вичерпним, але всі вони потребують спеціальних методів та засобів поводження.

Протягом 2020 – 2024 років на території Полтавської області за допомогою спеціалізованого автомобіля для перевезення небезпечних побутових відходів (далі – Екобус) було зібрано та утилізовано 8 794,5 кг батарейок, 55 104 люмінесцентних ламп та 858 термометрів. Зокрема, у 2020 році було зібрано: 3 372 кг батарейок, 15 247 ламп, 222 термометри, а у 2024 році – 1 241 кг батарейок, 7 835 ламп, 240 термометрів. Щорічно кількість відходів зростає, зокрема через збільшене використання батарейок, ламп та термометрів, що потребують спеціалізованої утилізації, особливо в умовах війни. Це підкреслює необхідність більшої уваги до їх безпечного збирання та утилізації.

З метою забезпечення належних умов життєдіяльності мешканців Полтавської області важливим завданням є організація регулярного збору, вивезення та утилізації небезпечних побутових відходів для їх подальшої утилізації. Небезпечні відходи з домогосподарств часто потрапляють на сміттєзвалища, де під впливом атмосферних факторів елементи живлення, ртутні лампи швидко руйнуються, а речовини, що містяться в їхньому складі, випаровуються і вимиваються в навколишнє середовище, що спричиняє забруднення навколишнього середовища та шкодить здоров'ю людей.

Відповідно до пункту 16 Правил надання послуг з управління побутовими відходами (постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835), небезпечні відходи повинні збиратися окремо від інших побутових відходів для забезпечення їх належного оброблення та утилізації, що є важливим для збереження навколишнього середовища та здоров'я населення.

Для вирішення цієї проблеми обласною радою було придбано Екобус, що дозволив організувати ефективний збір та вивезення небезпечних побутових відходів у всіх територіальних громадах Полтавської області протягом 2020 - 2024 років.

Подальше вирішення цієї проблеми передбачає підтримку та розвиток організації збору і вивезення небезпечних побутових відходів у всіх територіальних громадах області, а також підвищення рівня екологічної свідомості серед населення щодо правильного поводження з такими відходами.

IV. Врахування гендерного аспекту

Врахування гендерного аспекту у діяльності органів місцевого самоврядування є стратегічним завданням. Впровадження принципів рівних прав та можливостей жінок і чоловіків є однією з важливих умов сталого розвитку територій, досягнення позитивних змін у суспільстві, реалізації прав

людини та самореалізації особистості, запорукою ефективного розв'язання наявних проблем, а також європейської інтеграції України та виконання міжнародних зобов'язань згідно з основними міжнародними договорами у сфері захисту прав людини, у тому числі Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і Цілей сталого розвитку до 2030 року. Тому державна політика України у сфері місцевого самоврядування орієнтована на інтереси мешканців і мешканок територіальних громад. В основу такої політики закладено положення Європейської хартії місцевого самоврядування та найкращі світові стандарти суспільних відносин у цій сфері.

Програмою передбачено застосування гендерного підходу шляхом включення гендерного аспекту до формулювання мети, завдання, а також результативних показників, ефективності та якості.

Для більш ефективного забезпечення реалізації державної політики у сфері гендерної рівності Полтавська обласна рада співпрацює з громадськими та міжнародними організаціями.

V. Напрями діяльності та заходи Програми, обсяги і джерела фінансування; строки та етапи її виконання

Заходи Програми відповідно до визначених напрямів, орієнтовані строки, очікувані джерела та обсяги фінансування представлені у нижченаведеній таблиці згідно з вимогами Порядку розроблення, затвердження регіональних цільових (комплексних) програм, моніторингу та звітності щодо їх виконання, затвердженого розпорядженням голови Полтавської обласної державної (військової) адміністрації від 14.07.2016 № 309 (зі змінами).

Напрями діяльності та заходи Програми

№ з/п	Назва конкретного заходу Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтований обсяг фінансування з розбивкою за роками, тис. грн		
					2025 рік	2026 рік	2027 рік
1. Підвищення обізнаності територіальних громад щодо поводження з відходами							
1.1	Розробити та виготовити інформаційно-просвітницькі, навчальні матеріали з питань екологічного виховання громадян	Щороку	Полтавська обласна рада, відділ інвестиційної діяльності та проектного менеджменту виконавчого апарату обласної ради, наукові заклади і установи, вищі навчальні заклади, громадські організації, програми і проекти МТД, інші партнери	Обласний бюджет, інші джерела	150,0	150,0	150,0
1.2	Організувати та забезпечити проведення просвітницьких інноваційних заходів (включаючи інноваційні практики, зокрема ігрові методи), інформаційно-консультаційних зустрічей, семінарів, презентацій, у т.ч. виїзних, спрямованих на формування екологічно-відповідального ставлення до навколишнього середовища	Протягом кожного року	Полтавська обласна рада, відділ інвестиційної діяльності та проектного менеджменту виконавчого апарату обласної ради, органи місцевого самоврядування, вищі навчальні заклади, громадські організації, програми і проекти МТД, інші партнери	Обласний бюджет, бюджети органів місцевого самоврядування; інші джерела	У межах кошторисних витрат		

1.3	Провести навчання успішним кейсам громадських ініціатив поводження з побутовими відходами, розвитку волонтерства задля покращення стану довкілля	Протягом кожного року	Полтавська обласна рада, громадські організації, програми і проекти МТД, інші партнери	Обласний бюджет, бюджети органів місцевого самоврядування; інші джерела	У межах кошторисних витрат		
1.4	Проведення публічних дискусій, заходів, навчальних семінарів, тематичних зустрічей, круглих столів з питань управління проектами та впровадження інноваційних практик, зокрема ігрових методів	Протягом кожного року	Полтавська обласна рада, відділ інвестиційної діяльності та проектного менеджменту виконавчого апарату обласної ради, структурні підрозділи Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування, громадські організації, інші партнери	Обласний бюджет, бюджети органів місцевого самоврядування; інші джерела	345,0	345,0	345,0
	Разом за напрямком				495,00	495,00	495,00
2. Організація та проведення Конкурсу екологічних громадських ініціатив							
2.1	Внести зміни до Положення про Конкурс екологічних громадських ініціатив	Щороку, I квартал	Полтавська обласна рада, відділ інвестиційної діяльності та проектного менеджменту виконавчого апарату обласної ради	-	Не потребує фінансування		
2.2	Інформувати про порядок, етапи та умови проведення Конкурсу	Щороку, II квартал	Полтавська обласна рада, відділ інвестиційної діяльності та проектного менеджменту виконавчого апарату обласної ради, громадські організації, інші партнери	Обласний бюджет, бюджети органів місцевого самоврядування, інші джерела	У межах кошторисних витрат		

2.3	Представлення кращих вітчизняних та зарубіжних практик впровадження екологічних ініціатив. Заохочення до участі у Конкурсі	Щороку	Полтавська обласна рада, відділ інвестиційної діяльності та проектного менеджменту виконавчого апарату обласної ради	-	Не потребує фінансування		
2.4	Забезпечити організацію розгляду, голосування та визначення проєктів-переможців Конкурсу	Щороку	Полтавська обласна рада, відділ інвестиційної діяльності та проектного менеджменту виконавчого апарату обласної ради	-	Не потребує фінансування		
2.5	Забезпечити організацію фінансування з обласного бюджету проєктів-переможців (на умовах співфінансування з місцевих бюджетів)	Щороку, II, III квартал	Полтавська обласна рада, відділ інвестиційної діяльності та проектного менеджменту виконавчого апарату обласної ради, Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет, бюджети органів місцевого самоврядування	6 000,00	6 000,00	6 000,00
2.6	Забезпечити оцінку та моніторинг реалізації проєктів-переможців конкурсів громадських ініціатив (аналіз результатів, підготовка звітної інформації, у т.ч. відеоматеріалів)	Щороку	Полтавська обласна рада, відділ інвестиційної діяльності та проектного менеджменту виконавчого апарату обласної ради, органи місцевого самоврядування, громадські організації	-	У межах кошторисних витрат		
	Разом за напрямком				6 000,00	6 000,00	6 000,00

3. Створення умов для підвищення культури поводження з небезпечними побутовими відходами							
3.1	Ознайомити громадян з умовами поводження з небезпечними відходами	Протягом кожного року	Полтавська обласна рада, органи місцевого самоврядування, вищі навчальні заклади, громадські організації, програми і проєкти МТД, інші партнери	-	Не потребує фінансування		
3.2	Забезпечити висвітлення через засоби масової інформації щодо умов діяльності зі збору, вивезення небезпечних побутових відходів (надання централізованих послуг обласним КП)	Протягом кожного року	Полтавська обласна рада, структурні підрозділи Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування, обласні, районні ЗМІ	Обласний бюджет, бюджети органів місцевого самоврядування	У межах кошторисних витрат		
3.3	Забезпечення утилізації небезпечних відходів	Протягом кожного року	Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, Полтавська обласна рада, Управління майном обласної ради, комунальна установа Полтавської обласної ради з експлуатації адміністративних будівель	Обласний бюджет, бюджети органів місцевого самоврядування	500,00	500,00	500,00
Разом за напрямком					500,00	500,00	500,00
Разом за Програмою					6 995,00	6 995,00	6 995,00

Бюджет Програми

тис. грн

Очікувані джерела фінансування	Строк реалізації Програми, роки			Частка від загального обсягу фінансування, %
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
Обсяг коштів, усього, у тому числі:	12 995,0	12 995,0	12 995,0	100
державний бюджет	-	-	-	-
обласний бюджет	6 995,0	6 995,0	6 995,0	54
міський, селищний, сільський бюджети	6 000,0	6 000,0	6 000,0	46
інші джерела	-	-	-	-

VI. Очікувані показники ефективності Програми (критерії оцінки виконання заходів Програми)

Фінансування проєктів здійснюється відповідно до діючого законодавства за рахунок коштів обласного бюджету та бюджетів місцевих рад у співвідношенні 50х50 або більше зі сторони місцевих рад в обсягах, передбачених рішеннями обласної ради про обласний бюджет та місцевих рад про місцеві бюджети на відповідні роки. Місцева рада забезпечує фінансування проєкту у розмірі не менше 50 % його очікуваної вартості. У разі необхідності частка співфінансування може бути збільшена на підставі відповідних рішень місцевих рад.

Щорічне фінансування проєктів-переможців здійснюється відповідно до діючого законодавства за рахунок коштів обласного бюджету та бюджету місцевих рад у визначеному обсязі.

У середньостроковій перспективі виконання Програми сприятиме:

- реалізації державної регіональної політики у сфері сприяння розвитку громадянського суспільства;
- підвищенню рівня впровадження цілей сталого розвитку та популяризації громадської партисипації на місцевому та регіональному рівнях;
- всебічному вихованню екологічної свідомості, що забезпечить зміну поведінки людей і ставлення громади до вирішення питань у різних сферах суспільного життя;
- підвищенню рівня інформованості населення з питань громадської партисипації у сфері екології;
- залученню широкого кола мешканців територіальних громад Полтавської області та посиленню співпраці органів виконавчої влади, місцевого самоврядування шляхом об'єднання ресурсів та зусиль задля вирішення соціально-економічних, екологічних та культурних проблем територій;
- практичному застосуванню інструментів демократії зможе виявити нових громадських лідерів;
- підвищенню комфортності проживання населення Полтавської області;

- поліпшенню інфраструктури міських та сільських населених пунктів;
- набуттю та поширенню позитивного практичного досвіду реалізації проєктних ініціатив;
- набуттю досвіду та практичних навиків і вмінь з управління проєктами місцевого розвитку та ін.

У довгостроковій перспективі Програма сприятиме досягненню таких стратегічних цілей, як:

- зміцнення ролі та потенціалу громадянського суспільства впливати на процеси прийняття рішень;
- підвищення компетенції громадян щодо своїх прав та обов'язків у галузі громадської партисипації;
- підвищення рівня прозорості та відкритості діяльності органів публічної влади;
- формування спроможних територіальних громад Полтавської області.

Джерелами інформації можуть бути дані державної статистичної звітності, статистична, бухгалтерська та інша звітність органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, комунальних підприємств, установ і організацій, дані експертних опитувань.

Показники ефективності Програми

№ з/п	Показники ефективності Програми	Значення показника станом на початок реалізації Програми	Одиниця виміру	Прогнозні значення показників успішності станом на завершення бюджетного року			Джерела отримання інформації щодо показників
				2025	2026	2027	
1	Чисельність громадян, залучених до реалізації місцевих громадських ініціатив	0	осіб	200	240	260	Узагальнений звіт за результатами реалізованих проєктів
2	Чисельність громадян, що охоплені інформаційно-просвітницькими, промоційними, навчальними заходами	0	осіб	300	320	340	Реєстраційні відомості учасників заходів, у тому числі виїзних
3	Кількість громадських ініціатив, погоджених на фінансування з обласного бюджету (на умовах співфінансування з місцевих бюджетів)	0	од.	30	40	50	Протокол робочої групи

4	Кількість територіальних громад області, охоплених Програмою	0	од.	15 – 20	20 – 25	20 – 25	Протокол робочої групи
5	Кількість проведених семінарів, занять, лекцій з підвищення громадської свідомості	0	од.	15	15	15	План-графік проведення інформаційно-промоційної кампанії

VII. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координацію дій та безпосередній контроль за виконанням заходів Програми здійснює виконавчий апарат Полтавської обласної ради. Головні розпорядники бюджетних коштів (виконавці Програми) забезпечують цільове та ефективне використання бюджетних коштів в установленому порядку протягом усього строку реалізації Програми в межах визначених бюджетних призначень. Крім того, в межах повноважень здійснюють оцінку реалізації проєктів, погоджених на фінансування з обласного бюджету, що передбачає заходи з моніторингу, аналізу та підготовки звіту за результатами реалізації проєкту(ів).

За результатами реалізації проєктів-переможців за рахунок коштів обласного бюджету місцеві ради подають до відділу інвестиційної діяльності та проєктного менеджменту виконавчого апарату обласної ради не пізніше 30 днів після їх реалізації звіт про реалізацію проєкту. Кінцевим строком подання звітів є 15 лютого року, наступного після реалізації проєкту.

Виконавчий апарат обласної ради щоквартально до 20 числа місяця, наступного за звітним періодом, подає Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної військової (державної) адміністрації звіт про виконання Програми за відповідний квартал звітного року за формою згідно Додатку 5 до Порядку розроблення, затвердження регіональних цільових (комплексних) програм, моніторингу та звітності, затвердженого розпорядженням голови Полтавської обласної державної (військової) адміністрації від 14.07.2016 р. № 309 (зі змінами). Місцеві проєктні ініціативи, погоджені на фінансування в рамках Програми, підлягають обов'язковому контролю на місцях за участі широкого кола громадськості.

Контроль за виконанням Програми здійснюють постійні комісії обласної ради з питань: бюджету та управління майном; екології та раціонального природокористування, відповідно до повноважень.

**Заступник керівника апарату –
керуючий справами виконавчого
апарату обласної ради**

Тамара СИНЯВСЬКА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту рішення «Про затвердження обласної програми "Екологічні ініціативи Полтавської області на 2025 – 2027 роки"»

Розробник проєкту рішення: виконавчий апарат обласної ради. Проєкт рішення є актом індивідуальної дії.

Мета: залучення широкого кола громадян та активізація їх співпраці з органами місцевого самоврядування, виконавчою владою в напрямку підвищення екологічної свідомості шляхом об'єднання ресурсів та зусиль задля вирішення екологічних питань.

1. Підстава розроблення проєкту рішення

Проєкт рішення розроблено на підставі протоколу засідання робочої групи з супроводу конкурсу екологічних громадських ініціатив Полтавської області від 21 червня 2024 року № 14, виконання технічних завдань, визначених в двох підпрограмах (операційних цілях) Стратегії розвитку Полтавської області на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації, зокрема: 3.3. «Раціональне та екобезпечне господарювання» та 3.4. «Збереження та відтворення якості довкілля».

2. Обґрунтування необхідності прийняття рішення

Прийняття цього рішення є особливо важливим в умовах війни, коли екологічні проблеми набувають ще більшої актуальності через зростання загроз для навколишнього середовища і здоров'я населення. Програма спрямована на вирішення нагальних проблем, що охоплюють майже всі територіальні громади Полтавської області. Першочерговою є проблема низького рівня екологічної свідомості громадян, що ускладнює успішне впровадження стратегій, програм і проєктів на місцевому та регіональному рівнях. Небезпечна екологічна ситуація в Україні та світі потребує переходу від антропоцентричної до екоцентричної екологічної свідомості. Потреба формування нового типу свідомості та, відповідно, культури потребує нової парадигми екологічної освіти. Саме екологічна освіта може забезпечити зміну поведінки людей і ставлення громад, суспільства до навколишнього середовища з руйнівного та споживацького на дбайливе та відновлювальне.

Наступною нагальною проблемою є відсутність в містах, селищах та селах Полтавської області системи управління небезпечними побутовими відходами. Критична ситуація, яка склалася в Україні з утворенням, накопиченням, зберіганням та утилізацією побутових відходів, характеризується подальшим розвитком екологічних загроз.

Особливу небезпеку становить накопичення небезпечних відходів у складі побутових, які містять важкі метали, різноманітні хімічні сполуки, невластиві

природному середовищу, що забруднюють ґрунт та водні джерела, пригнічують живі організми та рослини, впливають на здоров'я людей.

Для забезпечення нормальної життєдіяльності мешканців Полтавської області першочерговим постає завдання організації регулярного збору, вивозу небезпечних побутових відходів для їх подальшої утилізації та/або знешкодження.

Вирішення проблеми пропонується шляхом створення умов для підвищення рівня екологічної свідомості щодо організації збору та вивезення відходів, у тому числі небезпечних, у всіх територіальних громадах Полтавської області, а також для підвищення культури поводження з такими відходами серед населення.

3. Суть проєкту рішення

Проєктом рішення передбачається затвердження обласної програми «Екологічні ініціативи Полтавської області на 2025 – 2027 роки» (далі – Програма).

4. Правові аспекти

Правовою основою Програми є Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про управління відходами», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про екологічну мережу України», «Про Загальнодержавну програму поводження з токсичними відходами», постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 року № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів», «Стратегія розвитку Полтавської області на період до 2027 року», Бюджетний кодекс України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Проєкт рішення потребує фінансування за рахунок коштів обласного бюджету в сумі: 2025 рік – 6 995,0 тис. грн, 2026 рік – 6 995,0 тис. грн, 2027 рік – 6 995,0 тис. грн.

6. Позиція зацікавлених осіб/органів/сторін

Проєкт рішення погоджено без зауважень з Департаментом економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій, Департамент фінансів Полтавської обласної державної (військової) адміністрації.

7. Громадське обговорення

Проєкт рішення не потребує громадського обговорення.

8. Запобігання корупції

У проекті рішення відсутні правила чи процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

9. Прогноз результатів

Прийняття та реалізація проекту рішення «Про затвердження обласної програми "Екологічні ініціативи Полтавської області на 2025 – 2027 роки"» дасть змогу досягнути мети Програми щодо залучення широкого кола громадян та активізації їх співпраці з органами місцевого самоврядування, виконавчою владою в напрямку підвищення екологічної свідомості шляхом об'єднання ресурсів та зусиль задля вирішення екологічних питань.

**Заступник керівника апарату –
керуючий справами виконавчого
апарату обласної ради**

Тамара СИНЯВСЬКА